

DG'en van BZK, DEF, EZK, FIN, IenW, JenV, LNV, OCW,
SZW en VWS

Projectteam krapte op de
arbeidsmarkt
(SZW/OCW/EZK)

Contactpersoon

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Datum
03-06-2022

Onze referentie

[Redacted]

memo

Bespreeknotitie DG overleg 8 juni onorthodoxe
maatregelen arbeidsmarktkrapte

Aanleiding

In het BWO over arbeidsmarktkrapte van 16 mei is besloten om in een volgend BWO onorthodoxe maatregelen te bespreken om krapte aan te pakken. Dit in aanvulling op de acties en maatregelen in de Kamerbrief over krapte. Ter voorbereiding op het BWO op 9 juni, wordt ook het DG overleg op 8 juni (09.00-10.00) over krapte ingezet.

In bijlage 1 vindt u een eerste ambtelijke verkenning in concept van onorthodoxe opties. Het doel van het DG overleg (en het BWO) is om te beslissen over:

- welke van deze opties verder uitgewerkt moeten worden (in 3 of 4 thema's);
- (of en zo ja) welke opties worden opgenomen als denkrichtingen in de Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte (zie bijlage 2 voor de CWIZO versie). Naar verwachting ligt deze brief in de RWIZO (21 juni) en MR (24 juni);
- de nieuwe maatregelen die op dit moment in de Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte staan (zie 'PM besluitvorming' in bijlage 2).

De uitkomsten van het DG overleg op 8 juni worden (eventueel mondeling) meegenomen in het BWO de volgende dag (9 juni). (Uiteraard zijn er meerdere pogingen gedaan om meer tijd tussen deze twee overleggen te hebben.)

Kernpunten

- De groslijst is in hoog tempo ambtelijk besproken tussen BZK, DEF, EZK, FIN, IenW, JenV, LNV, OCW, SZW en VWS.
- Voor alle opties geldt de kanttekening dat een zorgvuldige afweging nog nodig is van de beleidsmatige, financiële, juridische en uitvoeringstechnische consequenties.
- De kleurcodes in bijlage 1 (groen, oranje, rood) geven een eerste indicatie van de ambtelijke concept verkenning van de opties. De opties zijn geordend op escalatieniveau (van zeer onorthodox tot minder onorthodox).
 - Groen: alle departementen zien de voorgestelde optie als kansrijk
 - Oranje: ten minste één departement ziet de optie als kansrijk.
 - Rood: geen enkel departement ziet de voorgestelde optie als kansrijk.
- Bij de verdere uitwerking worden adviezen van o.a. de SER, sociale partners en IBO's zo veel mogelijk meegenomen.
- De voorliggende bespreeknotitie is op 3 juni (i.v.m. Pinksteren) ook verspreid onder de bewindspersonen (zie onderaan deze bespreeknotitie).
- In de Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte wordt ingezet op zes acties door de overheid, ondersteund door maatregelen. Naast zes oproepen aan werkgevers. De maatregelen zijn deels bestaand beleid, deels voorgenomen beleid en deels nieuw (zie 'PM besluitvorming' voor nieuwe opties).

1. Stimuleren van technologie- en procesinnovatie
2. Inzet op arbeidsaanbod
3. Verbeteren van de match
4. Stimuleren van meer uren werken
5. Inzet op leven lang ontwikkelen
6. Verbeteren aansluiting initieel onderwijs en arbeidsmarkt

**Projectteam krapte op de
arbeidsmarkt
(SZW/OCW/EZK)**

Datum
03-06-2022

Onze referentie

Beslispunten bij conceptlijst onorthodoxe opties (bijlage 1)

Als u ervoor kiest om vanuit het kabinet een nog actievere rol te spelen in het kraptevraagstuk, is de ambtelijke inschatting dat er gevoelige keuzes nodig zijn op het gebied van:

- Ambitieniveau van de uitvoering van het coalitieakkoord (dit remt de vraag naar arbeid, maar ieder departement heeft hier een belang in);
- Het kiezen van op welke sectoren we nu en in de toekomst verder in willen zetten, ook al laten we dat liever aan de markt over;
- Het vergroten van het arbeidsaanbod met mogelijke negatieve bijeffecten (denk aan ambtelijk negatief geadviseerde opties zoals verhogen van de pensioenleeftijd, verdere arbeidsmigratie, verlagen kwaliteitseisen en wetgeving om contracten en aannamebeleid van (private) werkgevers te bepalen).

1. Kunt u zich vinden in het verder uitwerken van de (door u op 9 juni gekozen maatregelen binnen) de volgende drie thema's? (Zie de kleurcodering van verschillende maatregelen binnen deze thema's.)

- a) **Sturen op arbeidsvoorwaarden** (in alle sectoren, ook vanuit Rijksoverheid als werkgever).
 - Voorbeelden: verplichting tot aanbod van continu rooster aan iedere medewerker (geen banen meer van 2 uur in de middag en 2 uur in de ochtend), met werkgevers afspraken maken over functioneringsgesprekken, voorbeeldrol van Rijksoverheid als werkgever verder uitbreiden.
- b) **Verder activeren van uitkeringsgerechtigden.**
 - Voorbeelden: kwijtschelden van schulden voor 100.000 mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, de WW en de bijstand afhankelijk maken van gebruik LLO en het verhogen van de leeftijd van de leer-/kwalificatieplicht.
- c) **Milieubelastende, laagbetaalde en/of arbeidsintensieve activiteiten ontmoedigen.**
 - Voorbeelden: afbouwen subsidies voor laagbetaalde en/of arbeidsintensieve sectoren, strengere milieueisen aan bedrijven die zich in Nederland willen vestigen, en (aanvullende) ontmoedigende prikkels voor milieubelastende activiteiten.

Afwegingen bij beslispunt 1:

- Wat zijn volgens u oranje maatregelen die verder uitgewerkt moeten worden? Indien dit er meer dan drie zijn: wat is uw top drie?
- Zijn er volgens u rode maatregelen die verder uitgewerkt moeten worden?
- Een belangrijk aandachtspunt is dat er geen financiële middelen gereserveerd zijn voor krapte maatregelen. Daar waar extra middelen nodig zijn, wordt er gekeken naar de budgetten van de departementen waar een regeling of maatregel logischerwijs ligt, en/of naar departementen die een maatregel willen inzetten voor specifieke sectoren.

- Ambtelijk FIN geeft mee dat het verder uitwerken van de maatregelen en de uitvoering van nieuw beleid veel tijd kost. (Zie ook de winstwaarschuwingen bij acties vanuit de overheid op p. 19 van de Kamerbrief in bijlage 2.) Dan kan ook – door een economische neergang – de problematiek dan verminderd zijn op het moment dat beleid effect krijgt. Als er al wordt gekozen voor het onderzoeken van verdere opties, wordt het daarom als kansrijker beschouwd om te focussen op maatregelen die naar verwachting op de lange termijn effect hebben en op structurele wijze bijdragen aan opvangen van een beperkt stijgend arbeidsaanbod, dan op maatregelen op de korte termijn.
2. Wilt u bovenstaande onorthodoxe opties (of thema's, zie a, b en c) alvast op hoofdlijnen opnemen als vooruitblik in de Kamerbrief arbeidsmarktkrapte? (Zie p. 5 in bijlage 2.)
 3. Stemt u in met nader politiek overleg (in de RWIZO of een BWO) einde zomer om de verdere uitwerking meer te richten?

Ter voorbereiding op dat overleg wordt er gewerkt aan een inschatting van de impact van de gekozen thema's en (groene) maatregelen. Hiervoor wordt naar verwachting ook extern advies gevraagd (denk o.a. aan SER, WRR, etc.).

4. Bent u akkoord dat er in eerste instantie vanaf 9 juni wordt gewerkt aan de impactanalyse van de door u gekozen denkrichtingen (thema's) om *vervolgens* de minder onorthodoxe opties verder te verkennen richting een volgende krapte brief?

Onderaan bijlage 1 staat een opsomming van maatregelen die minder onorthodox zijn, maar alsnog bijvoorbeeld financiële dekking en uitvoeringscapaciteit vragen.

**Projectteam krapte op de
arbeidsmarkt
(SZW/OCW/EZK)**

Datum
03-06-2022

Onze referentie
[REDACTED]

Beslispunten bij Kamerbrief aanpak krapte (bijlage 2)

Naar aanleiding van de geel gemarkeerde onderwerpen ('PM besluitvorming') in bijlage 2 (CWIZO versie van de Kamerbrief) staan er enkele beslispunten open.

Bent u het eens met het aankondigen van deze nieuwe maatregelen, ondanks het feit dat er nog geen compleet beeld is van de consequenties?

Denk aan onduidelijkheid over financiële dekking, de belegging (welk departement is (hoofd)verantwoordelijk) en mogelijke uitvoeringscapaciteit.

- a) Standaarden gebruiken bij aanbestedingen en het sluiten van meerjarige contracten met het oog op innovatie (bijlage 2, p. 11).
 - o Dit is een voorstel dat in het BWO van 16 mei ter tafel is gekomen. Het achterliggende principe is dat innovatieve bedrijfsprocessen actief worden gestimuleerd in overheidsaanbestedingen, om besparing van arbeid aan te moedigen. De praktische implementatie van dergelijke standaarden moet nog worden onderzocht.
- b) Extra inzet op het verlagen van regeldruk (bijlage 2, p. 11).
 - o Dit is niet centraal belegd bij één departement. Er lopen momenteel meerdere specifieke programma's (zoals (Ont)Regel de Zorg): dit kan worden uitgebreid naar meerdere sectoren (mits er budgettaire dekking is bij de departementen die over die sectoren gaan).
- c) Voortzetten van huidige scholingsbudget WW (bijlage 2, p. 14).
 - o Het scholingsbudget WW biedt mensen financiering om mensen via scholing snel te laten re-integreren op de arbeidsmarkt. Momenteel loopt deze maatregel af. In de Kamerbrief kan worden opgenomen dat de wens is om deze voort te zetten.
- d) Meer uren werken stimuleren met een bonus in de zorgsector en het onderwijs (bijlage 2, p. 15-16).
 - o Alle varianten van (een fiscaal geregelde) voltijdsbonus worden afgeraden door het College voor de Rechten van de Mens i.v.m. mogelijke ongelijke behandeling.
 - o
Een zorgvuldige afweging van de juridische implicaties is (nog) niet voltooid.

Aanwezigen BWO 9 juni (stand van zaken 3 juni)

- SZW Karien van Gennip (MSZW, voorzitter BWO)
- SZW Carola Schouten (MAPP)
- VWS: Ernst Kuipers (MVWS)
- VWS: Conny Helder (MLZS)
- IenW: Mark Harbers (MIenW)
- FIN: Marnix van Rij (stass FIN)
- EZK: Rob Jetten (MK&E)
- OCW: Dennis Wiersma (MPVO)
- OCW: Robbert Dijkgraaf (MOCW)
- EZK: Micky Adriaansens (MEZK)
- AZ: [REDACTED]
- BZK: [REDACTED] ter vervanging van MVRO
- JenV: [REDACTED] ter vervanging van BWP JenV

**Projectteam krapte op de
arbeidsmarkt
(SZW/OCW/EZK)**

Datum
03-06-2022

Onze referentie
[REDACTED]

Nog geen reactie/uitsluitel:

- LNV: Henk Staghauer
- FIN: Sigrid Kaag
- DEF: Kajsa Ollongren

Niet aanwezig:

- LNV: Christianne van der Wal (MN&S) (geen vervanging)
- Hugo de Jonge MVRO (wordt vervangen)